

nálni. Olyan, mint a kőszívű apa, a gőgös főúr, az ádáz intrikus vagy az epedő várkisasszony. Ezekért a tanár-alakokért nem kellett Móricz Zsigmondnak íróvá születnie, megtalálhatja őket kalendáriumi viccekben és rég elfelejtett diákregegyekben. Ilyen papírból és tintából gyúrt figurák okozták volna a nemzeti bajokat? A realizmus nagymestere, az életszerű irodalom hirdetője csodálatosképpen igennel felel! Babits Timár Virgilje és Kosztolányi «Aranysárkány»-ának tanárai csendesesen csóválják fejüket.

Móricz Zsigmond az utóbbi időben gyakran felfedez. Felfedezte egyik közismert irodalmi emlékünket, felfedezett egy író, akinek minden irodalmi érdekessége az, hogy kiscsászár, legutoljára pedig egy egyszerű stílparódiában felfedezte egyik nagy írónk «írói bátorságá»-t. Az írói bátorság, ez a Móricz Zsigmond szemében oly ragyogó tulajdonság, mindig abban áll, hogy az író a társadalom *ellenére* mer kimondani igazságokat. Az író a társadalom ilyenkor megtámadja, sőt felforgatónak bélyegzi. Móricz Zsigmondnak az a társadalom, mely naponként feszíti keresztre a középiskolát és a tanárt, meleg köszönetet fog szavazni. Hallatlanul vakmerő írói teljesítmény lenne s a legteljesebb társadalmi megbotránkozást hívná ki maga ellen, ha Móricz Zsigmond meg merné rajzolni az emberi arcú tanár alakját!

Mostani könyvének nagy sikere lesz. Dicsérőit nevezni fogják bátor írói tettnek, a társadalom jankajáltásának, de regénynek jólélekkel nem fogják nevezni. Lesz belőle elégedetlen szülők argumentuma, tanáregyesületek méltatlankodási alapja, népszerű-

ségvadászó kultúrpolitikusok breviáriuma, lesz belőle padalatti olvasmány, de regény nem lesz soha. Az irodalom méltóságára még valamit adó olvasó e könyv után sietve leveszi könyvespolcáról s olvasni kezdi a «Hét krajcár»-t vagy a «Tündérbert»-et, nehogy Móricz Zsigmondot elfeledje.

Kerecsényi Dezső.

Sáfáry László : Lendület. Versek. — Munkácson élelt meg ez a kis füzet és negyven apró, hat-nyolc soros vers jött el vele hozzánk. Fiatal fiú barangol a hegyek között. Felhők, madarak, sziklás bozótok között. Olykor fényes, apró kavicsokat kap föl és elshint velük a tengerszem felett. Ha felszint ér a kő, csík villan meg a tótükrön és kis fénykörök futnak benne szerte. De olykor nem jó a lendület, a szürke kavics nem érinti a mozdulatlan tükröt s tompán koppan a szomszéd partnak. Mégis, a játék az izmok öröme. De a tengerszem mély, ismeretlen és sokszor elérhetetlen. Fölkavarni, a mélyéig hatni: feladat és súlyos erőpróba. Kíváncsiak vagyunk, megvan-e a fiatal Sáfáry Lászlóban ez a lendület is. Finom filigrán munka: «Mindenki énekel». «Virágok az égen.» «Megtaláltam a tüzet.» «Lepke.» Hogy ízelítőt adjunk Sáfáry fiatalos lendületéből, íme hat sor:

Most érkeztem vissza a csillagok közül.
Éhes vagyok.

Üres a zsebem.

Hideg a pipám.

Ne búsulj, Laci!

Nagyobb köveket is görget még a sorsod.
(Semmi baj.)

Nos, lássuk, hogyan győzi le a fiatal költő ezeket az elégördülő, nagyobb köveket.

J. M.